

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina leta:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

saroučno je plačevati naprej. Na naročnice brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 svč.); v vsaki Trsta pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petilo. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, oamrtice in javne zahvale domaći oglašit. se računajo po pogodbi.

Vrli dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inšeriatov v ulici Molin pccolo št. 3, II. nadst.

odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik koncesij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna koncesija lista „Edinost“, v Trst

„Vsenemška zveza“ na Nemškem in položaj na Ruskem.

II.

Tako delajo torej na Nemškem že pol stoletja za uresničenje velike ideje in zdaj vzajemni tudi družijo cesarja, politike, časnike in pesnike.

Kakšne razmere pa vladajo na primer med narodi, proti katerim je naperjeno vse to delovanje? Kakšen je položaj Rusije, najmočnejše samostalne države? Jako poučen je v tem obziru sestavek: »Die Unruhen in Russland im Zusammenhange mit der wirtschaftlichen Nothlage«, ki ga je objavil ugledni dunajski tednik »Die Zeit« v svoji 398. številki od 17. majnika. Dopisnik iz »Petrograda« pripoveduje, da se prav za prav ne more govoriti o proevitanju ruske industrije, kakor to delajo ruskemu ministerstvu prijazni listi, ampak o proevitanju industrije na Ruskem in sicer radi tega, ker je mnogo industrijskih podjetij v rokah belgijskih, angleških in nemških kapitalistov, od katerih ruski podaniki nimajo nobene koristi, ker bogate dividende odteka v inozemstvo. Ruski delavec res nekaj zasluži pri tem, ali s tem se odteguje poljedelstvu, a poljedelstvo je podlaga ruski državi. Mnogo ruskih podjetij je tudi v rokah ruske vlade, ali da delajo za vlado, ki te izdelke potrebuje na gradnji železnic. Ko se je tem potrebam ustreglo, podjetje nima več dela. O tem se poljedelstvo zelo zanemarija. Od 1897 l. sem se nahaja ozemlje, na katerem živi 28 milijonov ljudi (Kijev, Besarabija, Herson), ne valed vremenskih nezd, ampak valed birokratične nerodnosti, v skoraj neprestani bedi in nazaduje. Položaj je kritičen: Rusija ni mogla dobiti posojila ne v Belgiji, ne v Ameriki, ne na Francozskem, ampak na Nemškem in še to le pod trdimi pogoji. Posojilo nominira 97%, in izplačalo se je ruski vladi le 93%. Nemški kapitalisti so napravili velik dobiček. Vlada, ali prav za prav zloglasna birokracija, je nevedna in podkupljiva in drži inteligentne Ruse v ozkih sponah, tako, da vlada splošno nezadovoljstvo, vse stoka pod absolutizmom. Odlični Slovan, ki je čez 25 let služil za vseučilišnega profesorja na Ruskem, je rekel, da si dijaki ne smejo ustanoviti podpornih društev, da ne smejo pobliže občeati s profesorji. Podsedanje carico pride-

biva nemštvo velik upliv v viših krogih; valed tega so do mašinijsko nezadovoljni.

Stradajoče množice se krotijo z vojniki, upirajoči dijaki se pošiljajo ali v ječe ali pa v Sibirijo in uničujejo se mlade ekzistence, ki bi mogle enkrat koristiti domovini.

V Eisenachu se je odkril te dni spomenik Bismarcku, ki so ga dali postaviti vseučiliščniki iz vse Nemčije. Nastopilo je 60 vseučilišniških društev, takozvanih »Burschenschaften«, v katerih so bile zastopane tudi »stare, z mahom obrasle glave«. Eisenach neki da ni še videl takega sja, in ruski dijaki pa so v Sibiriji in po ječah. Najnovejši glasi iz Rusije trde, da je vlada odločila davke povišati tistim kmetom, ki so v svoji razburjenosti plemenitašem škodo napravili.

Dopisnik lista »Die Zeit« utegne morda slikati malce prečno in bi se ne mogli kar identificirati z vsako trditvijo njegovo, ali iz njegovega dopisa ni razvideti, da bi dopisnik »Cijis« hotel Rusijo ponižati pred svetom, ampak on piše krivdo za bedni položaj na rovaš despotizma in birokratizma in je na strani zatirancev.

Vsi Slovani, vladarji in podložniki, zastopniki velikih in malih slovenskih plemen, bi morali opazovati dviganje Nemcev! Vsi bi morali biti med seboj kolikor možno dobrohotni, morali bi spregledati to, kar jih razdvaja in uvaževati to, kar jih druži! Morali bi pozabiti vsak separatizem, pred vsem pa bi vladni krogi na Ruskem morali priti do izpoznanja, da z dosedanjim postopanjem jemljejo življensko moč najmočnejši slovanski državci!

Sijajno vpeli IV. shod slovanskih časnikarjev je sicer dokazal, da se časnikarji zavdajo svoje naloge in da vrše svojo dolžnost; pa položaja največje slovanske države ne morejo izpremeniti če so tam najodličnejši činitelji na krivem potu. Slovanski politiki morajo pazniti okoli zasledovati ta dejstva in svoje postopanje uravnovati po tem.

K. Glaser.

Politični pregled.

V Trstu, 6. junija 1902.

Iz delegacij. — Avstrijska delegacija je imela večeraj plenarno sejo

»To so klevete!«, je zakričala grofica, kakor so jej dopuščale njene fizične moči. »Ni možno, da ti veruješ te infamije!«

»Ni na meni, da sodim o tem«, je odgovorila mirno baronica, »ali dovoli, da izvršim nalogo tvoje prijateljice iz mladosti... O tem občevanju med Melito in generalom je izvedela tudi generalica, ko je bila na posestvu svoje matere. Ker pa je vzela svojega moža iz ljubezni in ker ga ljubi še sedaj, jo je silno vznemirila ta vest o njenem možu in Meliti. Pisala mu je, da je izvedela in zaklinjala ga je, naj se takoj vrne domov. Ali to njeno pismo je tako razsrdilo generala, da jej je odgovoril v ostrem in nemilem tonu, kakoršen dotedaj ni bil v navadi pri njem, da on se povrne, kedar bo sam hotel in kamor bo hotel. Na svoje drugo pismo je dobila generalica še bolj nepovoljen odgovor. Stvar je postala kritična, ker jej je mož izjavil brez ovinkov, da se rajši loči od nje, nego da bi trpel njeno tiranijo... Generalica je bila obupana, no, v tem dušnem razpoloženju jej je prišla na um srečna misel, katera je za sedaj zaprečila katastrofo. Ona je šla na pot in je nenadoma dospela v Venecijo. Ni mi znano, s čim je delovala na svojega moža, kateri jo je hotel zapustiti, da

Med došlimi spisi je bila interpelacija na državnega vojnega ministra, tičeča se afere nadporočnika Matašiča, oziroma stanja tega bivšega častnika v Möllersdorfski ječi.

Del. Vuković je interpeliral vojnega ministra radi nadomeščanja hrvatskih krajevnih imen v vojaških aktih z oger-skimi.

Del. Sylvester je interpeliral državnega finančnega ministra radi prošnji in spomenie, katere je predložilo bosansko prebivalstvo proti tamošnji upravi. — Delegacija je prešla na to na dnevni red.

Predlog del. Kleweina in Sylvestra glede zvišanja mirovin častnikom in vojaškim uradnikom, ki so bili umirovljeni pred letom 1901, ter njihovim udovam in sirotam, izročili so proračunskemu odseku. Na to je bil vsprejet okupacijski kredit kakor tudi resolucija del. Sylvestra radi predlaganja zaključnih računov, na kar je zapričela razprava o vojnem ordinariju.

Poročevalec baron Walterskirchen je v svojem poročilu protestiral proti napadom na vojsko, ki so se poslednje dni dogodili v parlamentu.

Del. Abrahamovics je izjavil, da Poljaki le s težkim srcem glasujejo za vojni proračun, ker isti zelo obtežuje prebivalstvo, ali da glasujejo radi tega, ker želijo mogočno in močno državo, ki bo mogla svojo politiko vedno urejati tako, kakor bodo zahtevale koristi državljanov, ne oziraje se ne na desno ne na levo.

Del. Kaftan je izjavil, da je mladočeška stranka prisiljena glasovati proti proračunu vojnega ministerstva, ker mora ljudstvo prenašati vedno večja bremena za vojsko, a vojna uprava ne gre zadostno na roko ljudstvu.

Del. Luksch je priporočal, da bi se v vojaških vprašanjih imelo več obzira do kmetijskega stanu ter da bi se ta stan tudi o dobavah za vojno več upoštevalo. Govoril je tudi v prilog dopusta vojakom za časa pobiranja letine ter je napadal toliko institucijo delegacij kolikor državnega vojnega ministra. Izjavil je, da bo nemška ljudska stranka glasovala proti proračunu.

Včeraj je imela tudi ogrska delegacija svojo plenarno sejo, v kateri je vsprejela proračun v tretjem čitanju.

O položaju. Dan 3. t. m. je prinesel dogodek, ki je vreden zabeležanja: vsi trije češki klubje v parlamentu, mladočeški, klub

je isti dan odpotovala z njim iz Venecije in preko gornje Italije in Nemčije se vrnila z njim na Ogrsko.

»To je tudi prav!« je dodala grofica nekoliko mirnejše, misleča, da je sedaj stvar pri kraju.

»Brezdvomno je prav«, jej je rekla baronica. »Mož spada k svoji ženi... A s tem«, je nadaljevala baronica, »da se je general povrnil s svojo ženo domov, se stvar ni obrnila na bolje. Postal je hladen nasproti njej, mrzel in zlovoljen. Komaj je za spregovoril z ženo kako besedo. Ona očupuje, piše njena mati, pa, ako bo to tako dalje trajalo, zblazni, ali pa stori sama konec življenju svojemu... Agata misli, da ti edina moreš rešiti njeno hčer velike neurečene...«

»Jaz da jo rešim?« jej je baronica, zopet razburjena, prikinila govor.

»S kakšno pravico zahteva ona to od mene?«

»Ne sodi je krivo!« je začela miriti baronica. »Mati je, in v skrbi je za svoje dete. Ako kliče tebe na pomoč, ima tudi povod za to. Melita dopisuje z generalom... Nje mati te prosi, da jej zabraniš to in da jej rečeš, naj vrne vsako pismo, ki je prišlo od generala... To bi ga spametilo...«

agrarcev in klub velikašev so se sešli na skupno posvetovanje. Leta so že minola, odkar se ni vršil tak sestanek. Poročilo o tem sestanku zatrja, da se niso storili nikaki sklepi, ki bi se nanašali na politično ali parlamentarno položanje, pač pa so obnovili dogovor, da se bodo načelniki teh klubov oziroma njihove parlamentarne komisije sestajale vsikdar, ko bo trebalo delati važne sklepe, da ne bodo postavljeni pred kakov dovršen čin, ki bi se mogel neljubo tolmačiti.

Dogodki se torej bolj in bolj razvijajo v zrnslu, da bodo merodajni činitelji morali poštovati narod češki kakor činitelj, s katerim se mora računati.

Slovenska delegacija na Dunaju.

»Slovanski centum« in »slovensko-hrvatski klub« sta sklenila, da se združita v eno zvezo. V vodstvu so bota menjavala dose-danja načelnika dr. Šusteršič in Ivčević. Načelnikovim namestnikom je z ozirom na stalno bivanje na Dunaju izvoljen dvorni svetnik dr. Ploj. V jeseni se bo vršila volitev skupnega načelnika. Ta volitev se bo obnavljala vsako leto. Maloruski poslanci kakor tudi oba moravska Čeha, dr. Hruban in dr. Stojan, ostanejo v tej zvezi, ki bo po pristopu posl. viteza dr. Berkasa, ki sedaj ne pripada nobenemu klubu, štela 28 členov.

Nemškega liberalizma zopetno vstajenje ???

Nemška napredna stranka (kakor se sama imenuje), ali stranka židovstva ter nemške biro- in plutokracije (kar je v resnici), se neprestano reorganizuje, odkar jej je vsenemška propaganda odvrnila veter, ki je poprej pihal v njena jadra krepko in veselo, da je ladja impozantno in brez zaprek plula dalje z — razno kapitalistično kontrebando. Neprestano se organizuje ta stranka, opazovalcu pa daje s tem povoda za krvavo satiro in ironijo. Na vsaki sestank prihajajo isti režiserji, isti igralci in isti poslušalci. Povsodi je ista režija, isti personal in ista — komedija. Kaj bi rekli kaki družbi, katere člani so si tesni prijatelji že od davno, in katerih najožje prijateljstvo je tudi danes notorično, znano vsemu svetu, ako bi se sestajala vsaki teden in bi govorili, da se to gudi v namen, da se nje člani — spoprijateljijo med seboj!! Ali ni smešno, ako kdo veže, kar je itak že zvezano, ali da povemo še drastičneje: ako bi kdo koga, ki plava v morju, z brega — polival z vodo! Tako nezmislno delo opravlja tista slavna

»Moj Bog!« je vskliknila grofica z napol jokajočim glasom. »Kaj vse zahteva od mene!... To je nečuvna brezobzirnost, da ne rečem predrznost! Jaz da naj zabranim svojej hčeri dopisovanje z generalom? Zakaj? Vem-li jaz, o čem si dopisujeta?... Je-li taka korespondenca kaj nenavadnega v modernem svetu? Tako dopisovanje more biti, a jaz verujem trdno, da je popolnoma nedolžne narave; a od mene se hoče, da radi tega pozovem na odgovor svoje hčer, da jo ponižam, užalostim in njeno sree odvrnem od sebe! Komu na ljubo? Ljubosumnej, histeričnej ženski, katera me nič ne zanima. Ne, nikdar!« In grofica se je energično, proti svoji navadi, vzdignila z naslonjača.

»Vidim, da ti je težko«, je začela govoriti baronica, »jaz sem predvidjala to, zato mi ni bilo ljubo, da me je Agata naprosila, naj posredujem. Ti jemlješ svojo hčer v svojo obrambo; kdo ti bo zamerjal? Ti si njena mati; zato te boli, ako se je kdo dotika... Ali priznaj mi, da so slučajji, v katerih morajo stariši svojo dečo tudi obsojati, a ne le ščititi jih... Ti morda niti ne znaš, da se o tej Melitiveri dogodbi z generalom govori v vsem Zagorju, a to je dokaz, da stvar ni bila nedolžna...« (Pride še.)

PODLISTEK.

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Episal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi. Prvi del.

II.

»Ne jezi se, prosim te, dokler ne čuješ vsega!« jo je začela miriti baronica. »Jaz zvršim tvoj, ker vidim, da si grozno nervozna. Torej poslušaj! Pred tremi dnevi sem dobila pismo od najine vrstnice v peštanskem zavodu, Agate Doroezy, veš one majhne Madjarke, ki je imela črne oči in rdečkaste lasi. Ona se je potem omožila z bogatim Radvanskim, vlastelcem v nyitranskej županiji. Njena hči je sedaj omožena z generalom Zelenkay em. Ko je tvoj mož letoval z Melito v Veneciji, je bil tam tudi general, ki se je baš vračal s svojega potovanja po Italiji. Tam se je seznanil s tvojima ter z njima občeval neprestano. Melita mu je nenavadno ugajala, ona ga je začarala svojim duhom in in svojo lepoto. Je-li je ugajal tudi on Meliti, to je njena tajnost, ali to stoji pribito, da je rada vsprejemala laskanje, prilizovanje in darove svojega oženjenega kavalirja.«

družba, ki se še danes iz tisoč jako zvanečih razlogov tišči skupaj okoli zastave nemškega liberalizma. Zbirajo se vedno isti, si vnovič pravijo svoje stare želje in odhajajo s sestanka ni za las spremenjeni. To pa imenuje nemško-liberalna stranka — reorganizacija stranke.

Dne 1. t. m. so bili zopet zbrani v Pragi — na tistem mestu, ki vzbuja največ spominovna časa največje nemško-liberalne slave v tisti nemški hiši, kjer so nemško-liberalni mogotci imenovali nekdanje in odstavljali ministre in dajali direktivo za vsako vladino odredbo v tisti nemški hiši, ki je nekdanj pošljala kar svoja povelja na cesarski Dunaj. Ti časi so minoli in — tako upamo — definitivno minoli. Ali spomini na nekdanjo slavo in vsemožnost so menda tako silno delovali na gospode, da jim je misel kar ubežovala v minolost in so se menda čutili predstavljene v tiste lepe odšumele čase.

400 mož se jih je zbralo. Češko je veliko in v kraljestvu biva kaka 2 milijona Nemcev. Če pa se pomislimo, da so rekvirirali pomoč tudi z Dunaja, potem ne bi mogli reči, da je število zbranih bilo ravno impozantno!

Ali »čutili« so se tako, da jim je bilo samim nekako tako kakor da se — »reorganizujejo!« Neue Freie Presse — ta glavna glasnica nemškega liberalizma — je prinesla o tem sestanku članek, poln veselja, poln navdušenja, poln samozvesti, ki ti mora vzbujati domnevanje, kakor da že iz vseh logov avstrijskih Nemcev lete trume, ki se spokorjene vračajo pod zastavo liberalizma, kakor da je že priplavalo iz za gore solnee, katerega svet naznanja napočitvi — dan nemško-liberalnega zopetnega Vstajenja. — Smrad, ki puhti sedaj iz močvirja vsenemške demoralizacije in korupcije, kakor da jim je oživljajoča pomladanja sapica, kajti njihov glavni govornik, dr. Eppinger, je to pot bil toli pogumen, da je ostrino besednega noža zasadi v meso vsenemšk. malika, češ, da je parola boga Schöenerja nazval »neusmiljeno samozasramovanje« in je izrekel o vsenemškem programu najkrutejšo obsodbo, ki jo je sploh možno izreči o kakim političnem programu, sodbo, da — ni izvedljiv!! In s tem je izrekel tudi najkrutejšo sodbo o onih istih lastnih somišljenikih, ki so se dosedaj — ali radi ali iz strahu — navduševali za ta neizvedljivi program, torej sodbo: ali, da niso resni, ali pa da niso — lojalni politiki!

Sploh je bil govor dr. Eppingerja dokaj interesanten, značilen, poučen, simptomatičen. Zato se hočemo jutri pobaviti z njim.

Poljaki in trozveza. Poljsko »kolo« v parlamentu na Dunaju je imelo včeraj zopet sejo, katero meremo beležiti med znamenite dogodke. Dogodki v tej seji naravnost kriče o evoluciji, ki se je izvršila tudi v »kolu« nasproti naši trozvezni politiki. V tej seji je padla iz ust Poljakov beseda, ki zveni naravnost senzacionalno, ako pomislimo, da so bili Poljaki dosedaj glavni stebri naši vnanji politiki, beseda — da je zveza z Nemčijo za Avstrijo smrtna!

Včerajšnja seja »kola« je bila sklicana le radi tega vprašanja. Več členov »kola« je izrazilo željo, naj se skliče klubova seja, v kateri je najprej posl. dr. Grek izrekel svoje obžalovanje na tem, da »kolo« letos — nasprotno dosedanjim navadi — ni imelo nikakega posvetovanja pred zasедanjem delegacij. Letos da bi bilo to tem potrebnejše, ker treba natančno pretresti položaj Poljakov nasproti trozvezi — in to vsled neprestanih proganjaj Poljakov v Prusiji. V istem hipu, ko se je v naši delegaciji naznanilo obnovenje trozveze, je pruska vlada — kakor v zasmeh — predložila zakonski načrt, po katerem potrošijo 250 milijonov mark za uničenje in v zatetje Poljakov v Pruski. V imenu vsega poljskega naroda, je rekel govornik, moramo izraziti svoje najgloblje ogorčenje na tem. Nje sedanja politična zveza bo v pogubo Avstro-Ogrski, taka zveza je za Avstrijo smrtna. Že danes je Avstrija odvisna od Prusije in je pod nadvladjo Nemčije. Dr. Grek je predložil nastopno resolucijo:

»Poljski klub izraža željo, da bi poljski delegatje, ko proučujejo proračune vojnega ministerstva, obračali svojo pozornost nadaljnjemu zagotavljanju vojne sile monarhije, ali s to omejitvijo, da naj bo ojačenje vojne sile naperjeno v to, da ostaneti zagotovljeni popolna samostojnost monarhije in večja nezavisnost iste od nemške države, nadvladovane od pruskega vpliva«.

O tej resoluciji se je vnela daljša debata. Pomembno pa je željo, da je bil predlog, naj se debata proglasi zaupno, odklonjen. Posl. dr. Doboszynski je predlagal resolucijo, pozivljajočo poljske delegate, naj se izrečejo proti trozvezi, kakor tudi proti temu, da bi se Poljaki kedaj udeleževali kakakega boja, ki bi bil Prusiji v prilog.

Posl. dr. Danielak je obžaloval, da je še le sedaj došlo do te diskuzije, ker bi bili sicer poljski delegatje v debati o ministerstvu za vnanje stvari zavzeli dostojanstvenejše stališče. To da je škandal, da minister za vnanje stvari nima toliko moči, da bi protestiral proti izganjanju avstrijskih državljanov iz Nemčije. Če se je reklo, da je položaj ministra za vnanje stvari težavno, pa je položaj Poljakov še težavnejši. Saj minister la h k o d s t o p i.

Posl. P. Pastor je tudi povdarjal, da Nemčija ne spojuje dogovorov, sklenjenih z Avstrijo.

Čitatelji vidijo, da so v teh govorih kaj ostro zvenele strune proti Nemčiji in da je bučalo ogorčenje radi nehumanega postopanja Nemcev s Poljaki. Tu pa je posegel vmes zaani vitez Jaworski in je po svoji navadi in po svoji poslužnosti nasproti — drugim začel vlivati olja v razburkano valovje, da bi je ublažil. No, še le z grožnjo, da sicer odloži svoj mandat v delegaciji, je dosegel, da se je gori navedena Grekova resolucija ublažila v toliko, da se je nje zadnji odstavek glasil: »da se zagotoviti jednaka vrednost monarhije in nje popolna svoboda v varovanje nje stališča kakor velenile«.

Slehnri Slovan mora le z zadoščenjem pozdravljati to zdravo reakcijo v poljakem kolu; to vzdrmljanje narodne vesti, to zavedanje svoje dolžnosti do trpečih sorojakov, in to zavedanje, od kje Poljakom prihaja nevarnost! Saj družega ne treba, nego da se narod poljski res začne zavedati, kje mu je resnični sovražnik! Potem spoznanju se mu bo sama odpirala pot do prijateljev — v slovansko rodbino.

Potem se bodo morale tudi našim diplomatom odpreti oči, da ne bodo več silili v zveze, katerim narodi odrekajo sankcije.

Preganjanja Poljakov na Pruskem. Ni dovolj, da na Pruskem že fanatično nemško ljudstvo samo, potem vsa oblastva, njim na čelu pa parlament in osrednja vlada, z vsemi svojimi silami delajo na zatiranju Poljakov v narodnem in gospodarskem obziru, — ne, to vse še ni dovolj, ampak še nemški cesar in pruski kralj sam, torej tudi vladar istih Poljakov, Viljem II., je osebno in javno stopil na stran zatiralcev Poljakov. Na neki slavnosti v Marienburgu v Prusiji je včeraj zopet spustil jedno svojih običajnih govorov, v kateri je povdarjal, da mora biti Marienburg nemška trdnjava proti Vshodu, svetilnik nemške kulture deželam na vshodu Visle. Marienburg da mora Nemce spominjati na njihovo nalogo nasproti Poljakom ter je pozivljaj svoj nemški narod (Mari Poljaki na Pruskem niso njegovi podaniki? Saj morajo nositi bremena v krvi in denarju za državo?), naj brani svojo narodno posest! Slednjič je Viljem II. izrazil nado, da bodo člani nemškega johanitakega reda (čegar slavnost je namreč bila) vedno pripravljani na poziv za obrambo nemškega jezika in nemške posesti! In vendar se kljubu vsemu temu zahteva še od Poljakov, da bi morali biti lojalni podaniki nemške države, one države, ki dela z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi na to, da bi jih prej ko mogoče zatrla.

Ker smo pa že vajeni, da mora biti povsod, kjer gre za kako protislovansko demonstracijo, tudi naša država zastopana, se nismo prav nič začudili, ko smo čitali, da je na tej slavnosti govoril tudi avstrijski general Berchtolsheim, kateri je cesarja Viljema zahvalil za skrb, ki da jo isti posveča Marienburgu, katero mesto da se mora ohraniti kakor trdnjava in simbol nemške zvestobe ter kakor izgled bodočim generacijam. Blagor njemu, temu prevzvišenemu našemu avstrijskemu generalu, ki se v svoji ekstazi ni dal prav nič motiti po dejstvu, da je zastopnik države, ki je po svoji veliki večini slovanska! On je bil vesel, da se je poklonil pred velenemškimi čustvi slavnega nemškega vladarja.

Pa je vendar Poljak Jaworski večni beschwichigungshofrat, ako se v poljskih areih giblje kakor opravičeno ogorčenje! In vendar je Poljak Goluchowski — voditelj

naše vnanje politike. Res, ironija zbija večsah uprav grozne šale.

Tržaške vesti.

Odprta groba. V Zgoniku je umrl včeraj tamošnji župnik, veleč. g. Andrej Ferfolja. Pokojnik je bil v 58. letu svoje dobe. — Pogreb bo v nedeljo ob 4. uri popoldne.

Pri sv. Ivanu pa je umrl danes jutraj bivši svetoivanski sedaj upokojeni nadučitelj g. Matevž Masten. Nekdanj smo imeli pri govarjati pokojniku marsikaj. Danes je pozabljeno vse in želimo pokojniku večni mir.

Mestni svet tržaški imel je sinoči sejo, v kateri je župan, mej drugim, naznanil člene, katere je imenoval v preiskovalno komisijo radi zadeve nakupa Rumerjevega posestva, na katerem se je nameravalo zgraditi norišnico, a se je moralo to namero opustiti, ker ni bil prostor primeren, vsled česar je občina oškodovana za preko 200.000 kron. Od okoličanskih svetovalcev je imenoval v komisijo g. svet. Ivan Gorup. Rešili so potem razne personalne stvari in je bil med drugimi tudi g. Emil Pakiz imenovan definitivnim učiteljem II. kategorije na slovenskih ljudskih šolah v tržaški okolici. Razna tega ni bilo izvršeno nobeno drugo imenovanje za slovenske šole.

Iz zopet šole! »Ni več prostora!« Te besede mora slišati mnogokateri slovenski oče, ko hoče upisati svojega otroka v nemške državne šole. To boli, to dela skrb. Ko pa je otrok srečno dovrnil ljudske šole, želel bi nadaljevati učenje na srednjih šolah. Da ga vsprejmejo na srednje šole, treba mu je prej napraviti vsprejemni izpit. Na nemški gimnazij prihajajo otroci iz deške šole na Lipskem trgu, iz deške šole v ulici Fontana, iz protestantske šole, iz šole pri Sv. Jakobu in iz slovenske pripravljalnice. Da na realki in gimnaziji ni prostora za toliko otrok, to je umevno. Kaj torej? Na vsprejemnem izpitu postopajo strogo. Ukaz imajo od zgoraj, da morajo postopati najstrožje, da vržejo čim več otrok, ker na srednjih šolah nimajo prostora za nje.

Kaj naj stori otrok, katerega so vrgli na vsprejemnem izpitu? Naj-li gre na laške srednje šole, ko ne zna laški? Naj-li gre na kak drugi gimnazij izven Trsta, ako ima revne roditelje, in torej nima sredstev? S tem najstrožjim postopanjem so torej prizadeti revnejši sloji.

(Ali z drugimi besedami: obiskovanje srednjih šol in s tem vsako višje izobraževanje postaja privilegij imovitnikov. Pot do viših pozicij postaja monopol... Je-li to v duhu sedanjih dob? Ni-li to zločin na človeški kulturi? Ni-li to atentat na človeški genij, na dostojanstvo človeka, na princip enakosti ljudi, ki je posledica dejstva, da smo vsi istega božjega izvora vsi delo istega stvarjenja?!) Gospodo socijalistične voditelje bi se mi usodilo opozoriti, da tudi tu je kos, in znamenit kos socijalnega vprašanja! Ako ne bi gospodje tako enostranski umevali svoje naloge, ako bi hoteli umevati vse strani, ki so v zvezah s socijalnim vprašanjem, ako bi le hoteli zasledovati vse razloge in vzroke, ki so vir ostroštim in neuglajenostim v sedanji uredbi človeške družbe — ako bi naši socijalistični voditelji, pravimo, o tolmačenju svoje naloge kazali nekoliko več hladnosti, razodnosti in objektivnosti ter nekoliko manje — temperamenta, bi ravno na srednješolskem vprašanju, kjer ravno ni sloji trpe škodo in zapostavljanje, videli izgled in dokaz, kako je vendar marsikaka točka, kjer bi zahteval resnično socijalistični in demokratični program, da sodelujejo paralelno z našo narodno stranko. To je pereče vprašanje — vitalno vprašanje za naše mase, pa tudi za vso človeško družbo. Kajti po takem monopoliziranju pouka izvira velik nedostatek, ki involvira ne le veliko krivico, ampak tudi veliko škodo, nedostatek namreč, da na važna in morda najvažnejša mesta, kjer odločajo o največjih interesih ljudstva, prihajajo duševni slabši izimoviti krogi, dočim je vrsta njim sodobnih talentov iz širših slojev zamrla, ker jim je bila pot do višje izobrazbe — zagrajena. Da, gospoda, tu je važen del socijalnega vprašanja, in to je sestavna točka našega narodnega programa, iz česar sili misel, da naš nacijonalizem morda vendar ni tako — be-dast! To smo hoteli povdariti. Vemo, da

smo govorili zastopnj na to adresu; saj vemo, da nam socijalnodemokratični voditelji nasprotujejo le zato, ker nam — hočejo!! Op. ured.).

Ali tudi od druge strani ni opravičeno tako postopanje. Često se dečkom bolj počasi razvija razum! Koliko je odličnjakov v viših razredih, ki so v nižjih razredih komaj izhajali! Mnogokrat pa le vsled tega, ker jim je nemški jezik delal težave? Ni-li to najstrožje postopanje najbolj občutljivo za učence slov. roditeljev?!

Nemške ljudske šole so torej prenapolnjene, nemške srednje tudi — le naravna posledica bi torej bila, da ustanove za slovenske otroke slovenske ljudske in srednje šole v Trstu. S tem činom bi ne bilo ustrezno samo upravičenim zahtevam tržaških Slovencev, temveč bi bilo tudi na korist nemškim srednjim šolam, ki nimajo več prostora, da bi vsprejemale vse otroke, ki so se priglasili. S tem činom bi odpadel tudi krivični ukaz, naj postopajo od izprejemu učencev — najstrožje.

Dajte nam torej prepotrebni slovenskih šol, da bodo enkrat za vselej odpravljene kričeče krivice! Kaj res ga ni na svetu usmiljenja za slovensko dečo in za uboge slovenske roditelje? Koliko časa bo še trajalo to neznosno stanje, ta vnebovpijoča krivica?! Hočete-li res, da žalost in jeza prikripa do vrhunca?!

Za slovensko bogoslužje. Občinski zastop dolinski je v seji dne 31. maja t. l. jednoglasno sklenil resolucijo, zahtevajočo, da se v vso dolinsko občino uvede slovensko bogoslužje.

Najnovejša afera Krstičeva. Včerajšnja naša vest, da so glasovitega Krstiča zaplri radi suma tako grdega zločina, je v naših krogih po mestu vzbudila splošno senzacijo.

V kolikor sme mi obveščeni o stvari, je bilo tako-le:

Pri Krstiču je služila hči nekega bivšega mizarja na Matuvljah, ki pa je pred nekaj časa umrl, zapustivši svojo omenjeno nedoletno hčer. S to devojko se je Krstič zapletel v intimneje odnose, kar je bilo znano vsem vaščanom matuljskim, izlasti pa vaškemu županu Franu Kancelariću. Tudi ni ostalo tajno, da je rečena služkinja v blagoslovljenem stanju in je to dejstvo gori navedeni župan svoječasno prijavil občinskemu poglavarstvu v Kastvu. Tu treba pripomniti, da rečene devojke par mesecev pred porodom ni bilo nikjer videti.

Iz tega sledi, da so deklino stanje hoteli skrivati. Minoli teden pa se je kar zopet pokazala v javnost in — zopet spremenjena. To je vzbudilo veliko ugibanje med vaščani in je vzbudilo še posebno pozornost vaškega župana, ki je smatral za svojo dolžnost, da opozori oblast na to.

V torek popoldne je prišel eden orožnikov z Voloskega preiskovat stvar. Poklican je babico, ki je morala preiskati deklino in je konstatirala, da je slednja pred par dnevi porodila.

Deklina se je sicer sprvega branila povedati, kje je novorojeni otrok. Ali ko jej je orožnik zagrozil z aretiranjem, povedala je, da je otrok v stranišču. Na to je prišla sodna komisija, sestoječa iz preiskovalnega sodnika dra. Lucića, okrajnega zdravnika dra. Gräffe ter dra. Fabianića, ki je najela nekaj delavcev, ki so začeli takoj razkopavati stranišče.

To delo je trajalo od šeste ure zvečer do četrte ure jutraj; a vsepih je bil ta, da so iz stranišča izvlekli 27 kosov detetovega trupla, a sedaj še ni bilo gotovo da ni še kaj ostalo v stranišču. Glavica otročiča je bila razsekana na 3 kose. Deklina je izpovedala pred komisijo, da je imela to dete s Krstičem, da jo je isti nagovarjal in nagovoril na umorstvo, da jej je celo ponudil nož in da sta potem skupaj izvršila grozni čin. Posledica je bila seveda ta, da so oba odveli uklenjena na Volosko. In popoldne so zaplri tudi konkubino Krstičevo, znano »gospo« Ambrozinko. Tako je znana »kula« v Matuljah ostala psom in mačkom — katerih je tam cela vojska — na svobodno razpolago.

Umeje se, da so ti dogodki vzbudili velikansko senzacijo; med tisto malo Krstičevih pristašev pa konsternacijo. A ljudje se nadejajo, da bo ta grdi dogodek imel vsaj to dobro posledico, da neha pohujšanje in da se v te kraje povrne mir!

Štrajk zidarjev. Iz delavskih krogov nam poročajo, da so delodajalci v odgovoru na zahteve delavcev, kateri odgovor je bil

slednjim izročen dne 28. maja, pač privolili v 10% oziroma 15% povišanje dne, kakor tudi v skrčenje delavnega časa, a to tako, da bi skrčenje delavnega časa šlo na račun delavcev, ne pa delodajalcev. Delavei ne bi imeli namreč dne, kakor da bi delali 10 ur, temveč razmerno le za 9½ urno delo, oziroma po zimi za 8 urno delo. Faktično bi imeli delavei torej res manje ur dela na dan, a bi imeli, kakor jim ponujajo delodajalci, ob enem povprečno skoraj ravno tisto dno, kakor jo imajo do sedaj, če ne še manje. Dalje nam poročajo, da niti tisti štirje zastopniki, ki so imeli večeraj skupno posvetovanje s pooblaščenici, niso še imeli polnomočja, da bi se mogli tudi v imenu svojih kolegov z delavei pogoditi, vsled česar je bilo seveda vse posvetovanje brezuspešno. Večraj popoldne se je na shodu delavcev naznanil istim ta neuspeh konference in delavei so sklenili, da ne store več nobenega koraka, dokler ne izvole delodajalci svojih pooblaščenec, ki se bodo mogli pogajati s pooblaščenici delavcev. Čudno da je to, da se podjetniki po tolikem času še sedaj ne morejo odločiti, da bi izvolili svoje polnomoščnike.

Štrajk je velika kalamiteta za obe strani, za delodajalce in za delavce. Zato bi bilo tudi želeti od obeh strani tako postopanje, da bi se pogajanja ne zavlačevala. V ta namen, da pridejo čim hitreje na jasno eni in drugi, naj bi bili raje delodajalci kar naravnost povedali delavcem, da so pri volji dovoliti jim skrčenje delavnega časa, ne pa višje plače. Za slučaj pa, da bi se delavei hoteli zado voljiti, ako bo ustrezno vsaj eni zahtevi njihov, bi menili mi, da bi bilo zanje vendar boljše, ako bi se jim povišala dnina, nego da se jim le skrči delavni čas.

Potrjeno društvo. C. kr. tržaško namestništvo je potrdilo pravila novoustanovljenega tržaškega društva zasebnih uradnikov.

Za regulacijo nove ceste od Bošketa do svetoivanske cerkve je mestna delegacija v svoji zadnji seji izročila eksekutivi 26 000 kron.

Odhod vojaških čet. Večraj zjutraj se je onih 6 stoletij 47. pešpolka (goriške garnizije), ki so bile za časa tržaških izgrediv semkaj pozvane, odpeljalo od tu zopet v Gorico.

Pojasnilo. Čujemo, da mnogi, izlasti izven Trsta, menijo, da je bil tisti Ražem, ki je sodeloval v laškem coro in je tem povodom poitalijančil svoje ime, naš Hraber Ražem iz Bazovice. No, tisti, ki menijo tako, ne poznajo našega Ražma značajnosti in rodoljublja. Kdor pozna Ražma, ve, da je pri njem izključen takov čin. Onim torej, ki ga ne poznajo, naj služijo te vrstice v pojasnilo.

Izg ed iz tržaške javne morale. Sodna oblast je zapričela preiskavo proti Židu, zdravniku dr. Jesurum, ker je isti na sumu, da je zagrešil gujusen čin na nekem 15-letnem dečku, ki je bil prišel k njemu po zdravniški svet. Ker je Žid že pobegnil iz našega mesta, ne da bi se vedelo kam, je pač verjetno, da je sum opravičen. — Vedno lepše.

Iz pred naših sodišč. Večraj zjutraj vrši se je pred tukajšjim deželnim sodiščem kazenska razprava proti šestem delavcem iz Milj, ki so bili obtoženi, da so zakrivilili zločin javnega nasilstva s tem, da so po znanih dogodkih v Trstu s klici »fora el luto« zahtevali, naj se na občinskem poslopiju v Miljah izveši zastava v znak sožalja radi v Trstu padlih žrtv. Sodni dvor je oprostil vse obtožence, razun enega, nekega Sasso, katerega je obsodil na jeduomesečen zapor, ker je isti upil, da se bo slabo godilo, ako se ne izveši žalovalni znak.

Furijozen mož. 45 letni Alojzij M. iz ulice Alighieri je ljubimkoval z udovo Antonijo M. iz ulice Chiozza. Ko je pa slednja izvedela, da na vratu moža, na katerega se je hotela ona obesiti, že visi neka druga ženska, namreč Alojzijevo soproga z imenom Katarina, je Antonija svojem ljubimecu o prvi priliki povedala, da si je vso stvar čisto drugače predstavljala ter je nesrečnemu Alojziju pokazala vrata. Alojzija je to osupnilo; skušal je Antonijo pregovoriti, a ker to le ni šlo, potegnil je bodalec in z istim ženo parkrat dregnil v rebra. Mož je pobegnil. Prišel pa je k ženi zdravnik in preko tega je izvedela o stvari tudi policija. Le-ta je poslala vse na okrog svoje organe, da poiščejo Alojzija in ga pripeljejo pred njo. Ti pa niso našli nič. — Večraj pa je furi-

jozni mož — namreč naš Alojzij — tudi se svojo ženo Katarino zašel v navskrižje radi nekega naziranja in je hotel svojo Katarino pridobiti za svoje mnenje na »to vižo«, da jo je pograbil za vrat ter jo krepko stresal. Ženi pa ni seveda bil nič kaj všeč tak način dokazovanja ter se je — kakor hitro je zopet zadobila zlato svobodo — zatekla k policiji. Takrat pa so bili policijski organi srečnejši in Alojzij je že imel čast biti predstavljen policiji, katere mu je iz posebne naklonjenosti odkazala separatno sobo v ulici Tigor.

Dražbe premišnin. V soboto dne 7. jun. ob 10. uri predpoludne se bodo vseleči dražbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premišnin: Greta 347, hišna oprava; Rocol, presiči, ul. Farneto 5a, železna blagajna; ulice del Bosco 30, konjska oprava; ulica del Ponte 1, hišna oprava; ulica Poste Nuove št. 3, oprema v zalogi.

Vremenski vestnik. Večraj: toplota ob 7. uri zjutraj 19°3 ob 2 uri popoldne 16°3 C.° — Tiskomer ob 7. uri zjutraj — — — Danes plima ob 10.6 predp. in ob 8.22 pop.; oseka ob 3.19 predpoludne in ob 2.44 popoldne.

Društvene vesti.

Veselica pri sv. Ivanu v nedeljo dne 8. junija, ki jo priredi ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metodija, bo res nekaj izrednega. Ko bi slavno občinstvo vedelo, kako je začelo tekmovanje naših gospoj in gospod, da obračajo vso pozornost na dobroto, sladkost, ukusnost in velikost strukljajev! Za par stotink, k večjemu deset, udobival se bo imeniten domač štrukelj, a udobimo od naših vnanjih rodoljub tudi jako finih kraškkih štrukljajev! To bo zopet neka specijaliteta. In še mnogo drugega, kar se opisati ne da, ampak to se mora le videti. Pa »Kolo sreče«? To je zopet nova iznajdba, poslana nam od odlične narodnjakinje iz Zagreba. Ako se celo v Zagrebu zanimajo za nas, koliko bolj se moramo zanimati mi sami. Pa kaj bi vendar ponavljali, saj se vse stori, ko gre za našo prepotrebno šolsko družbo!

In vsakdo je lahko brez skrbi, da bi se ga s tem in onim preveč nadlegovalo; vsakdo si omisli svobodno, kar mu bo po volji. Torej gospodje, nič strahu! Ako bi kdo šim rad prispel, naj pošlje v soboto v »Slovensko čitalnico« z imenom, kedo pošilja, ker se potem objavi v »Edinosti«. Upamo, da bo v nedeljo zbrano vse, kar je našega ter da se bomo skupno vsega veselili.

Pozor! Telovadno društvo »Tržaški Sokol« vabi tem potom vse one, kateri bi želeli udeležiti se izleta v Rihenberg, naj bi se pravočasno oglasili, da bo odboru mogoče poskrbeti potrebne vozove. Oglasijo se lahko pri društvenem učitelju Matevžu Bergantu, pri tajniku Drag. Podreka (kavarna Comercio), pri podstarosti gosp. dru. Slaviku (ul. Molin piccolo 3, II.) in pri odborniku dru. Černe v pisarni dra. Rybářa (ulica S. Spiridione 3). Že danes je gotovo (če bo lepo vreme, seveda), da bo to krasen izlet. Želeti je, da se ga udeleži čim večje število našega občinstva.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Grozna toča in huda ura.** Iz Podgrada nam pišejo dne 5. junija 1902.:

Minoli torek, dne 3. t. m., po 1. uri popoldne se je nad pivško dolino vzdignila kudo ura, ki je grozovito divjala preko vasi Harije, Zaliče, Soze, Sobonje, Starad, Studeno Goro, Pavlico, Račice in Brdo, kjer je padala toča, nekatera debelejša nego orehi, tako, da ni bilo več možno brez nevarnosti za življenje ostati na planem in so ljudje bežali kamor-koli na varno. Saj je padlo na nekaterih mestih toliko, da bi se bilo napolnilo z njo 10 do 12 »košev« (pletelih vozov). Pod udarci padajoče toče lomile so se veje, debele kakor izprehodne palice. Z malimi izjemami v Račicah in na Staradu so v ostalih navedenih krajih vsi poljski pridelki in vse sadje, edini vir dohodkov, popolnoma uničeni! Nekaterim večim posestnikom je škoda, ki se ceni nad tisoče glid. Sedaj pa so največji reveži, brez pomoči od nikoder. Prosimo najnujnejše slavne oblasti, naj se podvizajo, da ubgim prizadetim kmetom olajšajo bedo in ukrenijo potrebno, da se istim odpiše davek.

× **Djačko pripomočno društvo v Pazinu** nam javlja, da sta v počestčenje »pomina blagopokojne gospe Natalije Truden

darovala temu društvu: g. Mate Bogdanović iz Šibenika 25 K in g. dr. Fran Mandić 10 K.

× **Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metodija za Istro** bo v četrtek dne 12. t. m. (in ne v ponedeljek, kakor je bilo po pomoti tiskano v »Edinosti«.)

Vesti iz Kranjske.

* **Polom ljubljanske trgovske firme.** Pred štirimi leti je Konrad Schumi odprl v Ljubljani trgovino z manufakturnim blagom, katero je prodajal po nenavadno nizkih cenah, tako, da je početkom vse drlo k njemu in so drugi trgovci vsled te konkurence trpeli veliko škodo. Kmalo pa je občinstvo spoznalo, da je Schumijevo blago ničvredno ter ga je jelo zapuščati. Pred kratkim je Schumi odprl v Zagrebu filijalko, kjer je nagromadil za preko 200.000 kron blaga. Te dni pa je Schumi svojo trgovino v Zagrebu zaprl pod pretvezo, da izvrši neke poprave.

Te dni, ko je bila trgovina zaprta, pa je skrivoma dal izvoziti skoraj vse blago in je po raznih mehinaacijah prodal (ali le fingiral prodajo) vse blago nekemu zagrebškemu trgovcu za 30.000 kron, dočim je bilo blago vredno nad 200.000 kron. — Ker se je po Ljubljani raznesla govorica, da je Schumi v denarnih stiskah, so postali upniki istega pozorni nanj in ga ovadili sodniji, ker se je iz raznih znakov dalo sklepati, da je Schumi pripravljaval zločinsko krido. Zaslišavši ga, je preiskovalni sodnik dal Schumija zapreti.

Sodnija je nadalje dala zapleniti vse blago; tudi ono, ki je bil Schumi navidezno prodal v Zagrebu naslanjeamemu trgovcu Kollmannu.

Vesti iz Štajerske.

— **Hujskanje.** V noči od 31. maja na 1. junij je blizu kolodvora v Mariboru nekdo pošteno natil nekega nemškega agenta, ki je že nekaj dni bival v Mariboru. Nemška Marburgerica pa sedaj laže in hujaka, da so ga Slovenci nabili. Tako se dela z zlobnostjo in lažjo sovražtvo med narodnostmi!

Vesti iz Koroške.

+ **Kaj dela žganje!** Neki fant iz Podjine je praznik sv. R. Telesa proslavil s tem, da se je po živinski upijanil. Popoldne se je vrnil domov in šel po obedu na skedaj. A ker ga ni hotelo biti od nikoder, so ga šli iskati na škedenj in našli so ga — mrtvega. Preobilica pijače mu je skrajšala mlado življenje.

+ **Trupla iz-za turških časov?** Hranilnica v Sinčivasi je kupila neko hišo.

Tam se zdaj že pridno koplje, da bi se kmalu vzdignilo krasno poslopje. Do zdaj so tukaj izkopali 4 človeška trupla, 1½ m pod zemljo; bila so vsa proti vzhodu obrnjena. Ugiblje se, od kod so ta trupla. Da bi bilo tukaj kdaj pokopališče, o tem ni najti nikjer nič zapisanega. Našla se je tudi mramornata plošča, ki je pa tudi že mehka. Da bi bili ljudi ob času kuge zraven stanovanj pokopavali, je neverjetno, ker so jih tedaj gotovo prož od hiše zanesli. Zgodovinska resnica pa je, da so Turki pred kakimi 400 leti Dobrolovas požgali. Morda so trupla od tedaj. Kosti so že čisto mehke, tako, da se lahko z roko zlomijo.

Razne vesti.

Ganljiv izgled bratovske ljubezni. Slovečemu hrvatskemu slikarju Nikoli Mašiću je pred nekoliko dnevi umrl brat, ki je bil profesor. Nikolo je bratova smrt tako ušalila, da se ni mogel več pomiriti. Celo po noči si ni dalaj miru. Skakal je iz postelje in milo tožil po bratu. »Kje si, mili brat?« »Kaj naj delam brez tebe na tem svetu?« in slično je ternal. Zastonj je bil trud zdravnikov, zastonj vse ljubezajive prošaje, družine: mož se ni dal pomiriti, tako ga je prevzela žalost, ki ga je slednjič vrgla na posteljo in po 10 dneh je bratu sledil v večnost.

Akademsko društvo »Slovenija« na Dunaju priredi svoj III. izredni občni zbor v soboto, 7. rožnika 1902.

Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora »Slovenije«. 2. Čitanje zapisnika brateškega društva »Triglava«. 3. Predlogi. 4. Slučajnosti.

Začetek točno ob 7. uri zvečer. Lokal: VII. Alersstrasse 59. — Budjevojska pivnica. Slovanski gostje dobro došli!

Brzjavna poročila.

Iz delegacij.

BUDIMPEŠTA 6. (B.) V avstrijski delegaciji je delegat Vuković interpeliral radi povdarjane oddaje nekih del za gradnjo železnice Sarajevo - Uvac pripadnikom tujih držav. Na to interpelacijo je izjavil državni finančni minister, da njemu ni znano o tem, da so se dotična dela oddala. To da se mu ne zdi verjetno, ker še ni došel nalog za začetek zgradbe.

Bosanska uprava da si veliko prizadeva, da kolikor le možno uporablja le delavce domačine in bo tudi na delu železnice uporabljala najprej domačine potem delavce iz monarhije in še-le potem če bo moralo biti, tudi inozemce.

Na to je zbornica prešla na dnevni red in sicer na splošno razpravo o redni potrebščini vojske.

Saksonski kralj nevarno obolel.

DRAŽDANE 6. (B.) Stanje kralja se je od večeraj shujšalo. Večraj je imel kralj nov napad, ki je povzročil veliko slabost srca. Stanje kraljevo vzbuja skrb.

Dogodki v južni Afriki.

PRETORIJA 5. (B.) Dewet se je povrnil semkaj, ko je bil svoje višje častnike odpustil v kolonijo Oranje. Ostali odposlanci Burrov so zapustili Vereeniging, da razpuste svoje komande.

MIDDELBURG 5. (B.) Burski general Smuts je došel semkaj in je imel pogovore z generalom Frenchem.

Iz angleške zbornice.

LONDON 5. (B.) Zgornja zbornica je dovolila dotacijo 50.000 funtov šterlingov za Kitchenerja in je vsprejela zahvalni votum vojski.

Lord Salisbury je slavil dela vojske ter je povdarjal lojalnost kolonij, ki so vsposobile anglijo, da je mogla kljubovati sovražnosti in zlobnosti vseh svojih sovražnikov in dovesti vojno do konca. V očeh sveta je Anglija danes močnejša, nego kedaj. Videti da se je moglo, kako je Anglija, da si je odposlala vse svojo vojaštvo, vendar se svojo supremacijo na morju in se svojim stališčem v svetu mogla braniti deželo. Anglija da ni bila nikdar močnejša, nego v času največje nevarnosti.

50.000 kron znaša glavni dobiček loterije gledaliških igralcev (glumačev). Opozarjamo svoje cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 19. junija 1902 in vsi dobitki se izplačujejo od zalagateljev v gotovini z 10% odbitkom.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a
kateri se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA: Via Tosa, vogal Via Limitanea	ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riberge št. 21
--	--

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršnje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIKI ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavljeni se na pa obrod
ali železnico franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PRVA TO VARNA
za čopiče in ščetke
Santo d'Angeli

TRST. - Via S. Antonio - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).

Specijalitet čopičev za zidna dela nepresežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, metlice, ščetk od perja, palice za iztolči prah.

Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listnic, novčark, mošnjikov itd.

Vse po jako nizkih cenah.
V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

POZOR!

Udobiva se v velikih množinah in po cenah, da se ni bati konkurence: romansko žeplo, dvakrat rafinirano, angleška modra galica, prve vrste slastični trakovi za cepljenje trt, mehi za žvepljanje, gumizijeve cevi za žvepljanje z modro galico, fosf rjevo apno (imenovano Futterkalk) za pitanje in jašenje mišic za vsakovrstne domače živali, esenca za prirejanje kisa, vinski evet, šipe in žebli v velikem izboru, barve čopič, mila, mineralne vode, sveče, šmir za vozove, ščetke itd. itd. Za razprodajalec po znižani ceni.

Drogerija (mirotilnic)

EMIL CUMAR pok. FRIDERIKA

Trst, ul. Belvedere 37, podružnica Opčina 212

Pekarna in sladničarna Jakob Jellen

v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladice. Sprejema v pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladice. Zaloge moke iz prvih ogerskih mlinov.

Josip Bizjak urarski mojster v Trstu

ulica Stadion 25. naznaja slavemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljublja, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolił dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu,

Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Skladišče vina ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v

sodih in buteljkah, Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Velikanska množina pohištva

in

tapetarij

se nahaja za samo en mesec po priložnostnih cenah v krasni dvorani

„TERCICORE“

ulica Chiozza št. 5, I. nad.

Izdelki najboljših mizarjev.

Spoštovane slovenske gospodinjice!
Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo
cikorijo.

Ivanka Mostaka

pri Ricmanjih postaja Boršt
odpre svojo gostilno

jutri dne 7. junija t. l.

Točila bo izvrstno istrsko vino
po 24 nvč. liter.

Priporoča se slav. občinstvu na obilen obisk.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXII. ces. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 17.822 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 442.850 kron. Glavni dobitek znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje neprekljeno dne 12. junija 1902. Jedna srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Duna u, III., Vordere Zollamtsstrasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralci načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se dopolnjejo poštne prosto.

C. kr. loterijska direkcija
oddel. k za državne loterije.

Stavbinsko
podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko
podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarstvo orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarstva dela kakor: kompletna okna za cele stavbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in druge pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska koraška dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Prodaja na debelo!

ADOLF HAUPTMANN

V LJUBLJANI.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.
Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Prodaja na drobno!

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited

pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke.

Vdobja se po lekarnah. Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited v Pregradi pri Rogatcu
(Rohitsch-Sauerbrunn.)

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgornjo, na lončku utisnjeno varn. znamko in tvrdko.

Vezovnik Vekoslav

mesar

v „Slovenskem domu“

na trgu sv. Jakoba št. 3

priporoča cenj. slovenskemu občinstvu svojo mesnico. Cene zmerne. Postrežba točna.

Svoji k svojim!

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem.

Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diploma.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke

Ivan Angeli

ulica Canale 5

nasproti cerkve sv. Antona novega.

Edini specijalist za izdelovanje zidarških in slikarskih čopičev; lastna specijalitet čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zmenja moja tvrdka s konkurenti jednakega imena.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“

s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Naznanilo.

Se naznanja slavnemu občinstvu, da se nahaja

Novo tržaško pogrebno podjetje

Alojzija Mozetič-a na lesnem trgu št. 4 (pred. kavarno „Armonia“).

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

— Kožuhar in izdelovalec kap —

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih:

Sport & Salon najlegantnejši, najbogatiji na vsebini, v visokih in odličnih krogih, v društvi in javnih lokalih tu in inozemstva najbolj razširjeni nemški družbinski list, ki vsprejema rodbinska, društvena, umetniška in športna poročila brezplačno.

Izhaja vsako soboto.

Naročiti se more z vsako številko in stane na leto:

navadna izdaja K. 24-24 Mk. posamezno 50 st. 50 Pf.
luskna „ 40-40 Mk. „ 1 K 1 Mk.
krasna „ 100-100 Mk. „ 2 K 2 Mk.

Posamične številke proti plačilu v znakah.
Uredništvo in uprava: Dunaj, IV., Plösslgasse 1.

Srečkanje

NEPREKLICNO

19. junija 1902.

Loterija gledaliških igralcev
(glumačev)

1 glavni dobitok po	50000 K
1 „ „ „	5000 „
1 „ „ „	3000 „
2 glavna dobitka „	2000 „
5 dobitkov „	1000 „
10 „ „ „	500 „
20 „ „ „	200 „
60 „ „ „	100 „
100 „ „ „	50 „
300 „ „ „	20 „
3500 „ „ „	10 „

Srečke po 1 krono

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & Co., Ign. Neumann, Mercurio Triestino, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.

Vsi dobitki se izplačujejo od zalagateljev s 10% odbitkom v gotovem denarju.

na milijone dam

rabi „Feolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako ni „Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobe takoj aristokratsko finost in obliko z rabo „Feolina“. „Feolin“ je angleško milo sestavljeno iz 42 zlahčnih in svežih zelišč. Jamčimo, da se s porabo „Feolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rdečice na nosu itd. „Feolin“ je najboljšo sredstvo za čiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnnejše in najboljšo sredstvo čiščenje vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnnejše in najboljšo sredstvo za za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feolin“ ne imel popolnega vspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poština za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38. I. nadst.

„Andemo de Franz“

krēma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ „ 36 „
Istrski refošk . . . „ „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr. Črno istrsko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krēmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.